

N:o 29.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 7 juli 1887.
— — — — Andra Kammaren den 7 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående regleringen af utgifterna under riksstatens sjette hufvudtitel.

(Statsutskottets utlåtanden n:ris 6 och 6 a.)

Till Konungen.

Beträffande regleringen af utgifterna under riksstatens *sjette* hufvudtitel, som omfattar anslagen under *kongl. civildepartementet*, har Riksdagen vid innevarande riksmöte fattat de beslut, som här nedan omförmälas.

Kommerskollegium.

Under anslagstiteln »Kommerskollegium» äro de anslag uppförda, som utgå till kollegiet sjelft, patentbyrån och bergsstaten; och äro, för hvarje af dessa, särskilda framställningar gjorda.

A) Kommerskollegium.

1:o. Eders Kongl. Maj:t har i den till Riksdagen den 29 April 1887 aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof föreslagit:

att Riksdagen måtte *dels*, på det Eders Kongl. Maj:t kunde komma i tillfälle tilldela kommerskollegiets ledamöter samt dess i stat uppförde embets- och tjänstemän, med undantag af fyra kanslister, tillfällig löneförbättring under år 1888, på extra stat för år 1888 anvisa 7,640 kronor, *dels* med-

Bih. till Riksd. Prot. 1887. NB. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 8 Häft. 1

gifva, att intill slutet af år 1888, i den mån sådant vore erforderligt för bestridande af göromålen inom kollegiet eller för beredande åt bemålde embets- och tjänstemän af samma aflöningsförmåner, som andre med dem likstälde tjänstemän åtnjuta, af Eders Kongl. Maj:t finge för ändamålet disponeras de aflöningsbelopp, som vore i kommerskollegiets stat anvisade ej mindre för en advokatfiskalstjänst, än äfven för andra ledigblifna eller ledigblifvande befattningar inom kollegiet, i afseende å hvilka indragning kunde ega rum eller förändring eljest vidtagas.

Denna framställning är likartad med de förslag angående ifrågavarande embetsverk, som Eders Kongl. Maj:t förut vid flere riksdagar framställt; dock så att det nu på extra stat begärda beloppet med 900 kronor understiger hvad för innevarande år blifvit af Riksdagen anvisadt.

Vid pröfningen af de nu föreliggande förslagen har Riksdagen fäst sin uppmärksamhet vid det menliga deri, att kollegiets provisoriska tillstånd ännu skall behöfva fortfara, men då till grundlagsenlig behandling hvilat ett af Eders Kongl. Maj:t vid 1885 års riksdag framlagdt förslag till sådan förändring af 6 § regeringsformen, att ett nytt landtbruks-, industri- och handelsdepartement skulle upprättas, samt, om detta förslag vid slutlig pröfning gillas, utsigt förefinnes, att den sedan länge sväfvande frågan om kommerskollegiets indragning eller förändrade organisation skall varda afgjord, så har Riksdagen, ur nyssnämnda synpunkt, ej funnit skäl att nu besluta någon afvikelse från hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit.

Vid anmälan af sitt beslut i ifrågavarande ämne erinrade 1886 års Riksdag, att de för år 1887 beviljade lönetillskotten endast finge betraktas såsom *tillfälliga*, och att på dem icke finge grundas någon rätt till högre pension.

Under enahanda vilkor har Riksdagen

dels på det Eders Kongl. Maj:t må komma i tillfälle att med samma belopp som för innevarande år tilldela kommerskollegiets ledamöter samt dess i stat uppförde embets- och tjänstemän, med undantag af fyra kanslisters, tillfällig löneförbättring under år 1888, på extra stat för år 1888 anvisat 7,640 kronor; samt

dels medgifvit att intill slutet af år 1888, i den mån sådant är erforderligt för bestridande af göromålen inom kollegiet eller för beredande åt bemålde embets- och tjänstemän af samma aflöningsförmåner, som andre med dem likstälde tjänstemän åtnjuta, af Eders Kongl. Maj:t må för ändamålet disponeras de aflöningsbelopp, som äro i kommerskollegiets stat anvisade ej mindre för en advokatfiskalstjänst än äfven för andra ledigblifna eller ledigblifvande befattningar inom kollegiet, i afscende å hvilka indragning kan ega rum eller förändring eljest vidtagas.

B) Patentbyrån.

2:o. Vidkommande *patentbyrån* har Eders Kongl. Maj:t ej gjort annan framställning, än att under år 1888 inflytande afgifter för patent och för registrering af varumärken finge användas till bestridande af de utgifter, hvilka betingades af tillämpning under samma år af förordningen angående patent och lagen om skydd för varumärken.

I det vid ofvannämnda statsverksproposition fogade statsrådsprotokoll öfver civilärenden den 25 april 1887 har meddelats en uppgift om patentbyråns ekonomiska ställning, af hvilken framgår:

att patentbyrån, som vid 1885 års utgång hade en behållning af 40,030 kronor 66 öre, under år 1886 haft följande *inkomster*:

avgifter för 599 patentansökningar	kronor 29,950: —
årsavgifter för patent	» 10,705: —
avgifter för 261 registreringsansökningar	» 10,440: —
försålda publikationer	» 1,758: 93

summa kronor 52,853: 93;

att byråns *utgifter* samtidigt uppgått till kronor 66,727: 33, af hvilken summa de största posterna utgjorde aflöningar och arfvoden 28,909 kronor 72 öre och byråns publikationer 18,274 kronor 89 öre;

att byrån, för att kunna bestrida dessa utgifter i den mån de ej betäckts af årets inkomster, från statskontoret såsom förskott uppburit 15,000 kronor, hvadan af 1885 års behållning 40,030 kronor 66 öre, som till statskontoret inlevererats, vid 1886 års utgång återstode omkring 25,000 kronor; samt

att, då byrån under år 1886 meddelat 463 patent, för hvilka årsavgifter i allmänhet komme att första gången under detta år erläggas, byråns inkomster efter all sannolikhet blefve ej obetydligt ökade, under det att med full visshet kunde antagas, att utgifterna för år 1887 skulle ej oväsentligt understiga det nästförflutna årets, enär i dessa sistnämnda inginge organisationskostnader och andra nödiga men öfvergående utgifter till belopp af något mera än 6,000 kronor, samt byrån, om den också ännu med afseende å arbetskrafter, bibliotek m. m. lemnade åtskilligt att önska, likväl för den närmaste framtiden icke oundgängligen torde påkalla andra ökade utgifter än möjligen publikationskostnader, hvilka dock, såsom föranledda af ett ökad antal ansökningar, komme att motsvaras af jemväl ökade inkomster.

Det belopp, hvarmed, enligt denna uppgift, inkomsterna understigit

utgifterna, utgör 13,873 kronor 40 öre; hvadan alltså de af statskontoret förskjutna medlen, 15,000 kronor, i det närmaste åtgått.

Vid anmälan af sitt beslut med anledning af en med den nu förevarande likartad framställning, erinrade sistlidne års Riksdag derom, att patentbyråns inkomster, hvilka under år 1885, hufvudsakligen till följd af särskilda omständigheter, lemnat ett icke obetydligt öfverskott utöfver utgifterna, ej borde anvisas till användande i vidsträcktare mån än erforderligt kunde vara. I det resultat, som för år 1886 ernåtts, har Riksdagen funnit en anledning att jemväl nu framhålla vigten deraf, att patentbyråns utgifter må varda begränsade till de oundgängligaste, så att jemvigt mellan utgifter och inkomster må uppnås.

Under uttalande häraf får Riksdagen anmäla, att Riksdagen medgifvit, att de under år 1888 inflytande afgifter för patent och för registrering af varumärken få användas till bestridande af de utgifter, hvilka betingas af tillämpning under samma år af förordningen angående patent och lagen om skydd för varumärken.

C) Bergsstaten.

3:o. Eders Kongl. Maj:t har under anslagstiteln kommerskollegium beträffande bergsstaten föreslagit, att Riksdagen måtte från och med år 1888 å ordinarie anslaget till kommerskollegium under anslagstiteln »Bergsstaten» uppföra, till bestridande af kostnader för kartritning vid grufkartekontoret, ett belopp af 2,500 kronor.

Till statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 25 april 1887 har beträffande detta anslagsbehof anförts följande.

Å den under ordinarie anslaget till kommerskollegium uppförda anslags-titeln »Bergsstaten» vore af Riksdagen anvisade löner till sju grufingeniörer med 1,500 kronor åt dem hvar. Enligt kongl. brevet den 13 november 1874 angående reglering af bergmästaredistriktet m. m. skulle en af desse grufingeniörer vara föreståndare för bergsöfverstyrelsens grufkartekontor med åliggande hufvudsakligen att vårda den i samma kontor befintliga samling af kartor och andra handlingar, hålla desamma tillgängliga för dem, som önskade deraf taga kännedom, vid behof kopiera kartorna och, när så föreskrefves, å dem inlägga kompletteringar. Då hvarken i 1855 års grufvestadga eller eljest någon allmän föreskrift funnes meddelad om skyldighet att till grufkartekontoret insända grufkartor, kom grufkartekontoret att innehålla endast äldre kartor sedan den tid, då upprättandet af markscheiderkartor var obligatoriskt, samt nyare kartor, som tillfalligtvis insändts till bergsöfverstyrelsen, och någon åtgärd blef icke vidtagen för samlingens eller de förefintliga kartornas komplettering.

Genom grufvestadgan af den 16 maj 1884, som med 1885 års ingång trädte i kraft, hade göromålen inom grufkartekontoret undergått väsentlig förändring. Enligt 57 § i sistnämnda stadga skulle öfver grufva, som erhållit utmål och vore under arbete, finnas, der icke grufvan i sin helhet vore från dagen fullt åskådlig, fullständig och noggrann markscheiderkarta i viss skala; och skulle nya grufarbeten sist inom påföljande årets utgång å kartan inläggas. Grufkartan skulle upprättas af bergstjensteman eller annan behörig person, och så väl kartan som kompletteringsarbetena skulle uppgöras i två exemplar, deraf det ena skulle vara tillgängligt vid grufvan och det andra insändas till bergsöfverstyrelsen. Hufvudsakligen enahanda bestämmelser vore i fråga om stenkolsgrufvor meddelade genom den under sistlidna år utfärdade stadgan angående eftersökande och bearbetande af stenkolsfyndigheter. Af dessa stadganden följde åliggande för grufkartekontoret att vårda och ordna de kartor, som komme att till bergsöfverstyrelsen insändas, men äfven att genom dertill lämpliga biträden å kartorna inlägga inkommande kompletteringsblad.

Den kartritning, som sålunda skulle vid grufkartekontoret utföras, komme att kräfva ej obetydligt arbete. Enligt en af kommerskollegiet öfverlemnad, af nuvarande t. f. sekreteraren för bergsärenden upprättad promemoria angående detta arbete och kostnaden därför beräknades antalet grufvor, öfver hvilka kartor komme att årligen behöfva kompletteras, till 500. Tiden för kompletteringsarbetet för hvarje grufkarta ansåges kunna i medeltal skattas till 9 timmar och ersättningen därför, likaledes i medeltal, till 90 öre för timme. Årliga kostnaden för kartritningen skulle följaktligen, så vidt på förhand kunde beräknas, komma att uppgå till 4,050 kronor, eller, i jernadtal, till 4,000 kronor.

Dessa beräkningar gälde tiden från och med 1888, emedan, till följd af medgifvet anstånd för grufkartornas och kompletteringarnas insändande, först med nämnda år ifrågavarande förhållanden kunde anses inträda i mera normalt skede.

Till bestridande af utgifterna för kartritningen funnes emellertid inga andra tillgångar än det lönebelopp å 1,500 kronor, som förut utgått till den grufingeniör, hvilken skulle vara föreståndare för grufkartekontoret. Sedan grufingeniören G. A. Lundhqvist i februari 1885 erhållit entledigande från befattningen såsom föreståndare för grufkartekontoret, hade de föreståndaren åliggande göromålen bestridts af t. f. sekreteraren för bergsärenden utan särskild ersättning därför, under det att nämnda 1,500 kronor fått af kommerskollegium disponeras för utgifter vid kontoret. Det belopp, som enligt ofvanberörda, från kommerskollegiet öfverlemnade beräkning, mot hvilken föredragande departementschefen ej ansett sig kunna göra någon erinran,

erfordrades utöfver tillgängliga 1,500 kronor, utgjorde således minst 2,500 kronor.

Riksdagen har funnit de beräkningar, på grund af hvilka den för kartritning behöfliga summan antagits utgöra, utöfver nu tillgängliga medel, 2,500 kronor, sakna det underlag af någon tids erfarenhet om hvad behovet verkligen kräfvat, som synes nödigt, innan beslut fattas om anslags uppförande å ordinarie stat. Till följd häraf har Riksdagen på det sätt bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen på *extra stat* för år 1888 anvisat ett anslag af 2,500 kronor till bestridande af kostnader för kartritning vid grufkartekontoret.

4:o. Vidare har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att medgifva, att, derest Eders Kongl. Maj:ts proposition af den 6 april 1887 angående upplösning af det nu bestående rättsförhållandet mellan kronan och Sala bergslag m. m. bifölles, från och med år 1888 det å sjetta hufvudtitelns ordinarie anslag till kommerskollegium under anslagstiteln »Bergsstaten», till aflönande af tjänstemännen vid Sala silfververk, uppförda belopp, 2,500 kronor, måtte från anslaget till kommerskollegium uteslutas.

Riksdagen, som, på sätt i särskild skrifvelse af denna dag anmäles, bifallit Eders Kongl. Maj:ts berörda proposition angående upplösning af det nu bestående rättsförhållandet mellan kronan och Sala bergslag m. m., har jemväl beslutat att, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag, från riksstaten för år 1888 utesluta det å sjetta hufvudtitelns ordinarie anslag till kommerskollegium under anslagstiteln »Bergsstaten» till aflönande af tjänstemännen vid Sala silfververk uppförda belopp, 2,500 kronor.

Rikets ekonomiska kartverk.

5:o. Med anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t under denna anslags-titel äskat och föreslagit, har Riksdagen utöfver det å riksstatens sjetta hufvudtitel för rikets ekonomiska kartverk uppförda ordinarie anslag, 6,000 kronor, under samma hufvudtitel på extra stat för år 1888 anvisat till fortsättande af de ekonomisk-geografiska kartarbetena i Norrbottens län 31,000 kronor och för de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket 45,000 kronor, eller tillsammans 76,000 kronor, äfvensom medgifvit att möjligen uppstående behållningar å båda anslagen må användas äfven till bestridande af utgifter för det topografiska kartverket.

Landsstaterna i länen.

6:o. Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen, på det Ströms länsmansdistrikt i Jemtlands län må kunna delas i två distrikt, medgifvit, att aflöningsbelopp, som blifver tillgängligt till följd af anbefalda regleringar af länsmansdistrikten inom Gotlands och Vestmanlands län, må användas till inrättande af en ny länsmanstjänst inom Jemtlands län.

7:o. Enligt hvad af det statsverkspropositionen bifogade statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 25 april 1887 inhentas, hafva följande landsstatsboställen till statsverket indragits, utan att ersättning till vederbörande tjänstemän ännu blifvit å anslaget till »landsstaterna i länen» uppförd, nemligen:

länsmansbostället i Bro, Endre, Dede och Bäls ting jemte Martebo och Lummelunda socknar i Gotlands län, $\frac{1}{2}$ mantal Riddare n:o 2;

häradsskrifvarebostället i Ölands södra Mots fögderi af Kalmar län, $\frac{3}{4}$ mantal Lilla Vickleby n:is 1, 2, 3;

kronofogdebostället i Sunnervikens fögderi af Göteborgs och Bohus län, 1 mantal Torp;

kronofogdebostället i Vedbo fögderi af Elfsborgs län, 1 mantal Stommen n:o 1;

häradsskrifvarebostället i Vester-Nerikes fögderi af Örebro län, 1 mantal Ybby n:o 2; och

länsmansbostället i Siende härad af Vestmanlands län, 1 mantal Högby n:o 1.

Med anledning häraf har Eders Kongl. Maj:t föreslagit, att penninganslaget under »landsstaterna i länen» måtte höjas med det belopp, hvartill sex indragna landsstatsboställens afkastning är i stat beräknad, eller 3,740 kronor; och har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, höjt penninganslaget under »landsstaterna i länen» med det belopp af 3,740 kronor, hvartill ofvannämnda sex indragna landsstatsboställens afkastning är i stat beräknad.

8:o. I en inom Riksdagen väckt enskild motion har föreslagits bland annat, att Riksdagen, vid pröfningen af anslagen å sjetta hufvudtiteln, ville i skrifvelse anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, om och i hvad mån ersättning till sådane landsstatstjänstemän, hvilka ega rätt uppbära arfvode för exekutivt försåld fast egendom, bör fortfarande utgå för

desse tjenstemäns med exekutiva försäljningar förenade göromål, samt, i händelse sådan ersättning finnes böra fortfarande utgå, hos Riksdagen framställa de förslag, som för vinnande af nedsättning i berörda arfvode påkallas.

Vid den lönereglering, som af 1878 års Riksdag beslöts för visse landsstatstjenstemän, nemligen:

landssekreterare och landskamrerare,
länsnotarier och länsbokhållare,
landskanslistor och landskontorister,
kronofogdar och
länsmän,

beslöt Riksdagen i fråga om rättigheten för landsstatstjenstemännen att åtnjuta sportler, att med löneregleringens inträdande åtskilliga sådana skulle upphöra och endast vissa, särskildt uppräknade bibehållas. Bland dem, som skulle bibehållas, är arfvode för försäljning af utmätt fast egendom, men i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts derutinnan godkända förslag har om detta slags sportel uttryckligen stadgats, att den endast skulle utgå tills vidare och intill dess annorlunda kunde varda förordnad.

När 1878 års lönereglering beslöts, lemnade utan tvifvel de sportler, hvarom nu är fråga, en väsentligt mindre inkomst än nu, då exekutiva försäljningar af fast egendom i så hög grad tilltagit. Med hänsyn härtill och då vid bestämmandet af denna slags sportelinkomst icke kan hafva varit afsedt att bereda vederbörande auktionsförrättare mer än en skälig ersättning för utöfvandet af uppdraget att förrätta exekutiva auktioner, så lära meningarna icke vara delade derom, att en ändring i gällande bestämmelser om auktionsprovisionens beräkning nu mera är af behovet påkallad, då tvångsförsäljningar af fast egendom betydligt tilltagit, och auktionsprovisionen derför mångenstädes uppgår till oskäligt höga belopp.

Med anledning häraf får Riksdagen, som icke anser det böra för närvarande ifrågasättas att fullständigt upphäfva rättigheten till arfvode för exekutiva försäljningar af landtfastigheter, hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huru nu gällande bestämmelser om beräkningen af det arfvode för exekutiva försäljningar af fast egendom å landet, som de landsstatstjenstemän, hvilka enligt gällande föreskrifter hafva att besörja dylika försäljningar, enligt Riksdagens medgifvande, ega att uppbära tills vidare och intill dess annorlunda kan varda förordnad, må ändras derhän, att vederbörande tjenstemän hädanefter endast erhålla skälig ersättning för sitt besvär i och för de exekutiva försäljningarna, men icke derutöfver en för så väl gäldenär som fordringsegare betungande sportelinkomst; samt att Eders Kongl. Maj:t måtte till nästa Riksdag aflåta de förslag i ämnet, som af den nu ifrågasatta ändringen påkallas.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

9:o. Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att det under anslaget till »väg- och vattenbyggnadsstaten» å väg- och vattenbyggnadsstyrelsens stat till »vikariatsersättning, arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän, rit- och skrifbiträde» uppförda belopp, 7,200 kronor, måtte från och med år 1888 höjas till 10,000 kronor och således med 2,800 kronor; och har Riksdagen bifallit denna framställning.

Gästgifvares friheter.

10:o. Med anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t under denna anslagstitel föreslagit, har Riksdagen, med bifall till dels de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 25 april 1887 föreslagna utbyten af ränteersättningar mot bestämda årliga belopp och dels den i protokollet omnämnda förenkling i afseende å ersättningarna till gästgifverierna i Elfsborgs län, höjt penninganslaget under »gästgifvares friheter», utgörande 6,880 kronor, med ett till 292 kronor jemnadt belopp, eller till 7,172 kronor, samt minskat det i kolumnen »indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag, ersättningar» under nyssnämnda anslag uppförda belopp, 6,060 kronor, med 292 kronor till 5,768 kronor.

Färjor och färjekarlar.

11:o. Likaledes med anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t under denna anslagstitel föreslagit, har Riksdagen, med bifall till det i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 25 april 1887 omnämnda utbyte af indelningersättningar mot bestämdt belopp, höjt penninganslaget under anslaget »färjor och färjekarlar», nu utgörande 152 kronor, med ett jemnadt belopp af 202 kronor till 354 kronor, samt från riksstaten uteslutit det i kolumnen »indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag, ersättningar» nu uppförda belopp, 208 kronor, hvarigenom anslaget till »färjor och färjekarlar» minskats från dess nuvarande belopp, 385 kronor, till 379 kronor, eller med 6 kronor.

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar.

12:o. På grund af hvad Eders Kongl. Maj:t under denna anslagstitel föreslagit, har Riksdagen

a) på ordinarie stat från och med 1888 beviljat till understöd åt

Bih. till Riksd. Prot. 1887. B. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 8 Häft. 2

sådana landtmannaskolor (anstalter för lägre landtbruksundervisning med hufvudsakligt ändamål att befrämja elevernas teoretiska utbildning), för hvilka stadgar blifvit af Eders Kongl. Maj:t godkända, ett förslagsanslag å 15,000 kronor, att efter Eders Kongl. Maj:ts bepröfvande med högst 3,000 kronor årligen tilldelas sådana landtmannaskolor, under vilkor:

att vederbörande hushållningssällskap vitsordar behovet inom orten af dylik skola samt antingen afgifver förslag till såväl skolans organisation i allmänhet, vare sig att den anordnas fristående eller förenad med annan lämplig undervisningsanstalt, som särskildt inträdesfordringar, undervisningsämnen och undervisningsplan, eller ock, der skolan af enskilda personer grundas, förordar det af dessa i berörda hänseende uppgjorda förslag;

att inom orten tillskjutes lika belopp, elevavgifter inberäknade;

att en frielev för hvarje 1,000 kronor af statsbidrag eger att vid skolan åtnjuta undervisning;

att skolan underkastar sig den kontroll, Eders Kongl. Maj:t i hvarje särskildt fall finner skäl föreskrifva; och

att skolan årligen afgifver berättelse om sin verksamhet för landtbruksundervisningen; samt

b) medgifvit, att besparingar å de nuvarande anslagen till lägre landtbruksskolor få användas till understöd åt ofvannämnda landtmannaskolor med belopp af högst 4,000 kronor åt landtmannaskola, som är belägen i län, der med statsmedel till samma belopp understödd lägre landtbruksskola ej finnes, och med högst 3,000 kronor åt öfriga landtmannaskolor; allt på enahanda vilkor, som i *mom. a* bestämts, dock att i län, der med statsmedel understödd lägre landtbruksskola ej finnes, statsanslag till *en* landtmannaskola må utgå, ehvad bidrag inom orten tillskjutes eller icke;

och har för tillämpning af Riksdagens ofvanberörda beslut det ordinarie anslaget under ifrågavarande anslagstitel höjts med 15,000 kronor, eller från 175,400 kronor till 190,400 kronor, hvaraf 15,000 kronor förslagsanslag till befrämjande af lägre, hufvudsakligen teoretisk, landtbruksundervisning.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

13:o. Med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen höjt det under anslagstiteln »befrämjande i allmänhet af slöjderna» särskildt till *reseunderstöd åt fabriks- och handtverksarbetare* anvisade anslag med 8,000 kronor, eller från 12,000 kronor till 20,000 kronor.

14:o. Vidare och med anledning af Eders Kongl. Maj:t derom gjorda framställning har Riksdagen höjt det under anslagstiteln »befrämjande i allmänhet af slöjderna» särskildt till befrämjande af *husslöjden* uppförda belopp, 20,000 kronor, med 5,000 kronor till 25,000 kronor.

Skiften och afvittringar.

15:o. Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställningar och i hufvudsaklig öfverensstämmelse med hvad förut under flera år skett har Riksdagen *dels* för år 1888 beviljat förhöjning i årsarfvodet med 400 kronor till hvarje storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, som icke kommer att åtnjuta arfvode efter taxa, samt i styresmannens för storskiftesverket årsarfvode likaledes med 400 kronor; *dels* medgifvit, att de belopp, hvarmed inkomsterna af tjensten under år 1888 för afvittringslandtmätare i Vesterbottens och Norrbottens län och de storskifteslandtmätare i Kopparbergs län, hvilka åtnjuta arfvode efter taxa, kunna komma att understiga 2,500 kronor för dem, som tillhöra första lönegraden, och 3,000 kronor för dem, som på grund af ålder i tjensten åtnjuta arfvodesförhöjning, må desse tjänstemän godtgöras af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken; *dels* för år 1888 åt föredragandena af afvittringsärendena i Vesterbottens och Norrbottens län samt till skrifbiträde åt dem beviljat en tillökning af 400 kronor i det åt hvarje af dem anslagna belopp, *dels ock* beviljat tillfällig förhöjning i styresmannens för afvittringsverket i Vesterbottens län årsarfvode för år 1888 med 200 kronor; samt

till bestridande af kostnaderna för storskiftes- och afvittringsverken under år 1888, för samma år utöfver ordinarie anslaget, 63,000 kronor, på extra stat anvisat 123,000 kronor.

Sala bergslag.

16:o. Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att, derest Eders Kongl. Maj:ts proposition af den 6 april 1887 angående upplösning af det nu bestående rättsförhållandet mellan kronan och Sala bergslag m. m. bifölles, anslaget »Sala bergslag» å 6,320 kronor måtte från riksstaten uteslutas.

Riksdagen, som enligt hvad här ofvan förmälts och i särskild skrifvelse af denna dag anmäles, bifallit Eders Kongl. Maj:ts berörda proposition angående upplösning af det nu bestående rättsförhållandet mellan kronan och Sala bergslag m. m., har jemväl beslutat att, i enlighet med Eders Kongl.

Maj:ts förslag, från riksstaten utesluta det å sjette hufvudtiteln uppförda anslaget »Sala bergslag» å 6,320 kronor.

Jordförluster genom kanal- och väganläggningar.

17:o. Med bifall till inlösen och utbyten af ersättningar, på sätt i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 25 april 1887 blifvit ifrågasatt, har Riksdagen uppå Eders Kongl. Maj:ts förslag minskat det å förslagsanslaget till »jordförluster genom kanal- och väganläggningar» i kolumnen »indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag, ersättningar» uppförda belopp, 6,000 kronor, med 820 kronor, eller till 5,180 kronor.

Öfriga ordinarie anslag.

18:o. Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen beslutit att utbyta anslagstiteln »statistiska tabellkommissionen» mot anslagstiteln »statistiska centralbyrån».

19:o. I fråga om öfriga, här ofvan ej särskildt nämnda ordinarie anslag å sjette hufvudtiteln har Eders Kongl. Maj:t ej föreslagit annan ändring än att, för jemmande af hufvudtitelns slutsumma, anslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.* måtte minskas från 118,663 kronor till 118,426 kronor, eller med 237 kronor; och har Riksdagen för år 1888 fastställt samtliga de under sjette hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag, hvilka icke blifvit här ofvan särskildt omförmälda, till samma belopp som i 1887 års riksstat; dock att i anslaget till skrifmaterialier och expenser, ved m. m. gjorts den af Eders Kongl. Maj:t föreslagna jemkning.

Extra anslag.

Med afseende å *tillfälliga behof*, hänförliga till sjette hufvudtiteln, hafva, utom de redan i punkterna 1:o, 3:o, 5:o och 15:o här ofvan nämnda, följande beslut af Riksdagen fattats.

Civildepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli.

20:o. För handhafvande af *kontroll å försäkringsanstalterna*, har Riksdagen för år 1888, i likhet med hvad för 1887 egt rum, på extra stat anvisat till Eders Kongl. Maj:ts disposition ett belopp af 4,500 kronor.

Statistiska centralbyrån.

21:o. Till ett *skyndsammare bearbetande af aflönings- och pensionsstatistiken* har Eders Kongl. Maj:t för år 1888 äskat ett extra anslag af 5,000 kronor.

Riksdagen har inhemtat, att, sedan nu mera utkommit redogörelser i ifrågavarande hänseende beträffande *statsrådet, högsta domstolen* och de *centrala embetsverken* samt *Riksdagen* och dess embetsverk äfvensom beträffande de under *justitie-, utrikes-, landtförsvares-, sjöförsvares- och civildepartementen* hörande stater och corpser, till utgifning återstå dels redogörelser för de stater och corpser, som höra till *finans- och ecklesiastikdepartementen, dels* ock hela den *kommunala förvaltningen*.

Ehuru förarbeten äro gjorda till redogörelserna för stater och corpser under de båda sistnämnda statsdepartementen, hvilka förarbeten särskildt hvad finansdepartementet angår snarligen lära vara afslutade, så att redogörelsen för detsamma redan under loppet af detta års sommar torde kunde utgifvas, finnes dock anledning till tvifvel, att aflönings- och pensionsstatistiken skall kunna fullbordas under loppet af år 1888, såsom i det statsrådsprotokoll öfver civilärenden, som åtföljde 1886 års statsverksproposition, antydts vara möjligt.

Behovvet af den ifrågavarande statistiken är emellertid stort, och Riksdagen, som förmodar, att arbetena å densamma bedrifvas med önskvärd kraft, har därför ansett det begärda anslaget böra beviljas, äfven om utsigt ej finnes, att statistiken kan varda fullbordad till 1888 års slut.

Emellertid har Riksdagen funnit sig böra fästa uppmärksamheten å den förändring, som på senare tiden vidtagits med afseende på utdelningen af det statistiska trycket, i det att riksdagsman, i stället för att såsom förut erhålla *hela* detta tryck, numera endast eger att, på anmälan hos statistiska centralbyrån, i mån af tillgång, kostnadsfritt erhålla en eller flere af publikationerna af serien »Bidrag till Sveriges officiella statistik». Det antal exemplar, som för dylik utdelning afses, lärer uppgå till 30. Anledningen till den sålunda

vidtagna förändringen är att söka i en sträfvan att åstadkomma besparingar i statens utgifter. Sedan nemligen Riksdagen i skrifvelse den 11 maj 1884 — med anledning af en af Riksdagens revisorer år 1883 gjord framställning om besparingar å expensmedlen, bland annat genom inskränkning i möjligaste mån af det statistiska trycket — anhållit om utredning i ämnet, så för-anledde denna anhållan, utom andra åtgärder, äfven undersökning i och för åstadkommande af besparingar i utgifterna för den officiella statistiken. Resultatet af denna undersökning är till sina hufvuddrag meddeladt i statsutskottets utlåtande den 23 februari 1886 (n:o 10 punkten 21:o), hvaraf framgår, att den enda nämnvärda besparing, som i denna del kunde åstadkommas, vore en minskad utgift af 5,000 kronor genom inskränkning i upplagornas storlek och till följd deraf äfven af gratisutdelningen. En sådan inskränkning blef ock af Eders Kongl. Maj:t beslutad; och det är på grund häraf, som för Riksdagens ledamöter nu mera endast ofvan omförmälda 30 exemplar af de till den officiella statistiken hörande publikationerna kostnadsfritt stå till buds.

En så beskaffad besparing i statens utgifter torde emellertid icke anses hafva varit af Riksdagen åsyftad; och det synes Riksdagen önskligt om det statistiska trycket, i likhet med hvad förut skett, kunde till Riksdagens ledamöter utdelas.

Under uttalande häraf får Riksdagen anmäla, att Riksdagen, för *ett skyndsammare bearbetande af aflönings- och pensionsstatistiken*, anvisat för år 1888 ett extra anslag af 5,000 kronor.

Öfverståthållare-embetet.

22:o. Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen på extra stat för år 1888 till utgifvande under samma år af »*polisunderrättelser*» anvisat enahanda belopp, som dertill för år 1887 beviljats, eller 15,000 kronor.

Landsstaterna i länen.

23:o. Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad äfven för år 1887 egt rum, har Riksdagen för *upp-rätthållande af en härads-skrifvare-tjenst* inom Jemtlands län på extra stat för år 1888 anvisat 2,500 kronor.

24:o. Vidare har Riksdagen, med bifall till hvad Eders Kongl. Maj:t äskat och i likhet med hvad för år 1887 egt rum, på extra stat för år 1888 anvisat till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett anslag af 50,000 kronor, att användas till aflöning och underhåll af *särskild polisstyrka på landet*, der sådan kan af förhållandena påkallas, äfvensom till belöningar för gröfre brotts upptäckande samt förbrytares efterspanande eller gripande, allt enligt förut tillämpade, i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 25 april 1887 angifna grunder.

Väg- och vattenbyggnadsstaten.

25:o. Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställningar, har Riksdagen — i likhet med hvad förut under flera år egt rum — på extra stat för år 1888 anvisat och ställt till Eders Kongl. Maj:ts förfogande följande anslag:

dels 20,000 kronor, att användas till anordnande under år 1888 af *tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader*; och

dels 3,000 kronor till bestridande af *arfvode* åt den för granskning af vattenaflednings- och odlingsplaner hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anstälde *extra byråingenjören*.

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar.

26:o. Med anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen, *för anordnande af högre undervisning i mejerihushållning vid Ultuna och Alnarps landbruksinstitut*, för år 1888 anvisat å extra stat ett anslag till enahanda belopp, som för år 1887 beviljats, eller 10,000 kronor.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar.

27:o. Såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för *allmänna landtbruksmöten* har Eders Kongl. Maj:t för år 1888 äskat samma belopp, som förut under flera år beviljats, eller 5,000 kronor.

Da erfarenheten från de i senare tider hållna allmänna landtbruksmöten utan tvifvel gifvit vid handen, att kostnaderna för dessa möten nu mera och på grund af nya förhållanden och stegrade anspråk så tillväxt, att den summa, som för ifrågasvarande ändamål allt sedan år 1878 och seder-

mera årligen uppförts bland sjetta hufvudtitelns extra anslag, svårligen kan anses vara större än det oundgängligaste behovet kräfver, så har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, beviljat såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för *allmänna landtbruksmöten* ett extra anslag för år 1888 af 5,000 kronor.

28:o. Vidare och med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen, till *prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten* för husdjur, redskap och maskiner samt ladugårdsprodukter, sädeslag och andra jordbruksalster, anvisat på extra stat för år 1888 enahanda belopp, som förut under flera år för samma ändamål beviljats, eller 10,000 kronor.

29:o. För bidrag till underhåll af *sju kemiska stationer* för jordbrukets och näringarnas behof har Eders Kongl. Maj:t äskat ett anslag för år 1888 af 26,000 kronor, hvilket belopp med 5,000 kronor öfverstiger hvad för samma ändamål beviljats för åren 1886 och 1887.

Agrikulturkemiska stationer, som åtnjuta statsunderstöd, äro, enligt hvad af statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 25 april 1887 inhemtats, för närvarande i verksamhet i Kalmar, Halmstad, Skara, Örebro, Vesterås, Jönköping och Hernösand samt åtnjuta af statsmedel understöd till belopp af 3,000 kronor för hvarje station. Af de sålunda understödda stationerna hafva de 5 förstnämnda, eller de i Kalmar, Halmstad, Skara, Örebro och Vesterås inrättade, i flera år åtnjutit statsunderstöd, hvaremot de två sistnämnda först med år 1886 erhållit statsbidrag.

Af skäl, för hvilka i statsrådsprotokollet närmare redogöres, har Eders Kongl. Maj:t nu ifrågasatt anslaget förhöjning med 5,000 kronor, på det att bidraget till de 5 äldre stationerna må kunna höjas till 4,000 kronor åt hvarje.

Visserligen lärer väl en del af de undersökningar, som verkställas å de agrikulturkemiska stationerna mindre afse jordbrukets eller näringarnas behof än andra intressen, såsom kan antagas vara fallet med åtminstone några af profven å arsenik och andra gifter, men då dylika undersökningar i och för sig måste anses vara gagneliga och icke lära inkräkta på stationernas öfriga och mot deras benämning »*agrikulturkemiska*» stationer mera svarande verksamhet, samt, enligt vunna upplysningar, den jordbrukande och näringsidkande befolkningen småningom lärt sig att mer och mer värdera stationernas verksamhet, så, och i betraktande af hvad till statsrådsprotokollet om dem anförts, har Riksdagen funnit sig ega giltiga skäl att bifalla Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning.

På grund häraf har Riksdagen såsom bidrag till underhåll af *sju kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes behof* — inom de orter, der landsting eller hushållningssällskap, hvar för sig eller i förening, förbundet sig att upprätta laboratorium och bekosta lokal för detta jemte bostad och hyresmedel för kemist och assistent samt bekosta aflöningen till dessa och laboratorietjenaren äfvensom årliga utgifterna för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof — på extra stat för år 1888 anvisat ett anslag af 4,000 kronor för en hvar af de i Kalmar, Halmstad, Skara, Örebro och Vesterås upprättade stationerna samt 3,000 kronor för hvardera af stationerna i Jönköping och Hernösand, eller tillhopa 26,000 kronor.

30:o. Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för år 1887 egt rum, anvisat på extra stat för år 1888 till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett anslag af 10,000 kronor, för att med högst 1,000 kronor för hvarje anstalt användas till understöd åt sådana *frökontrollanstalter*, som af landsting eller hushållningssällskap, hvar för sig eller i förening, understödjas med minst samma belopp som statsbidraget, och hvilka anstalter vilja underkasta sig de vilkor och föreskrifter i afseende på analysmetoder och öfriga förhållanden, som af Eders Kongl. Maj:t fastställas.

31:o. På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen, för fortsättande under år 1888 af de *geologiska undersök-garna* och utgifvande af derpå grundade kartor, afhandlingar och uppsatser, beviljat ett extra anslag för samma år till belopp af 87,500 kronor.

Befrämjande i allmänhet af slöjderna.

32:o. Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1888 anvisat ett anslag af 3,500 kronor *till anställande af en andre undervisare i husslöjd och en elev*, hvilken bör åtfölja en af undervisarne i husslöjd för att af denne handledas och utbildas, så att han må kunna såsom lärare i husslöjd användas.

33:o. Vidare har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, på extra stat för år 1888 anvisat *dels* såsom bidrag till upprätthållande af *väfskolan i Borås* — med *Bih. till Riksd. Prot. 1887. B. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 8 Häft. 3*

vilkor att från Elfsborgs läns landsting eller eljest tillskjutes ett belopp, motsvarande minst hälften af statsanslaget — 3,800 kronor; och

dels såsom bidrag till *aflönande af en andre lärare* vid samma skola 1,000 kronor, under vilkor att enahanda belopp varder för ändamålet från nämnda läns landsting eller eljest tillskjutet.

Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart.

34:o. I en hos Riksdagen väckt enskild motion har föreslagits, att Riksdagen måtte bevilja och ställa till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett extra anslag af 20,000 kronor för utsändande och understödjande af handelsagenter i främmande länder.

I fråga om det lämpligaste *sättet* att främja det ändamål, som i denna motion åsyftas, är det naturligtvis svårt att nu uppställa några mer eller mindre detaljerade regler, men motionären synes hafva rätt angifvit den riktning, hvori de ifrågavarande agenterna borde arbeta, då han såsom exempel åberopat den verksamhet, som utöfvats af den på statens bekostnad till England utsände fiskeriagenten. Vidare torde det kunna antagas, att det kan varda lämpligt, att staten sätter sig i förbindelse med enskilde affärsmän, närings- och industriidkare eller andra, som sluta sig tillsammans för att gemensamt verka för det ifrågavarande ändamålet, och att staten sålunda samverkar med enskilde genom att understödja dessas sträfvanden i förevarande afseende. En sådan samverkan torde kunna kraftigt bidraga till dessa sträfvandens framgång, kanske icke så mycket genom beloppet af de statsmedel som lemnas, utan mer genom det uppdrag, vederbörande person erhållit, och de intressen, han representerar.

Valet af för ändamålet lämpliga personer, hvilka synas böra vara affärskunniga och ega praktisk vana vid handelsförbindelsers inledande och afslutande, torde ock väsentligt underlättas, om förslag å sådana personer inhemtas af affärsmän, som sysslat med export af våra produkter.

Om man ock icke genast kan vänta att få se stora resultat af nu ifrågasatta försök att bereda större afsättning för våra produkter i utlandet, hyser Riksdagen dock den öfvertygelsen, att giltiga skäl föreligga, att försöket må göras, och att det är angeläget, att detta må ske så snart som möjligt;

Och har Riksdagen med anledning häraf för år 1888 anvisat ett extra anslag af 20,000 kronor, att af Eders Kongl. Maj:t användas för att åt alster af svensk industri och svenska näringar bereda afsättning i främmande länder.

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket.

35:o. Med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen — under vilkor att *bergsskolorna i Filipstad och Falun* med dertill hörande skolor för bergsarbetare komma att jemväl under år 1888 fortsätta sin verksamhet i enahanda omfång och utsträckning som hittills och underkasta sig den inspektion, Eders Kongl. Maj:t finner skäligt bestämma — i likhet med hvad förut för flera år egt rum, på extra stat för år 1888 anvisat 14,000 kronor, att till bruks societetens fullmäktige utbetalas.

Fiskerinäringens understöd.

36:o. Till *telefonledningar med stationer i bohusslänska skärgården för fiskebedriftens främjande* har Eders Kongl. Maj:t begärt ett extra anslag af 21,900 kronor.

Till behandling i sammanhang med denna framställning har jemväl förelegat en hos Riksdagen väckt motion, hvori på anförda skäl föreslagits, att Riksdagen måtte på extra stat för år 1888 anvisa ett anslag af 36,000 kronor att jemte för ändamålet ytterligare nödiga samt af hushållningssällskap, landsting, kommuner eller enskilda personer tillskjutna medel användas till utvidgning af de till fiskebedriftens förkofran med utaf 1885 års Riksdag beviljad anslag bekostade telefonledningarna i bohusslänska skärgården med sådana nya ledningar med tillhörande stationer, som skulle blifva för fiskerinäringens främjande af synnerlig betydelse.

Af statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 25 april 1887 framgår, att det ännu icke blifvit bestämdt, hvilka stationer och ledningar, som skulle komma till utförande, derest det af Eders Kongl. Maj:t äskade anslaget beviljades, utan att frågan härom beror på ytterligare utredning. För följande ledningar har emellertid kostnaden blifvit af telegrafstyrelsen beräknad samt uppgår till nedannämnda belopp:

Grafvarne—Malmön till	kronor	3,450: —
Lysekil—Fiskebäckskil—Grundsund—Gullholmen	»	14,900: —
Stockevik—Klädesholmen	»	3,850: —
Stockevik—Hättan.....	»	7,000: —
		<hr/>
tillsammans kronor		29,200: —

Tre fjerdedelar af denna summa, 21,900 kronor, utgör det anslag, Eders Kongl. Maj:t äskat.

Den del af kostnaden, som ej betäcktes af det äskade anslaget, skulle enligt Eders Kongl. Maj:ts förslag erhållas derigenom, att såsom vilkor för att statsunderstöd skulle kunna meddelas borde, i likhet med hvad år 1885 skedde, stadgas, att inom orten för anläggningen tillskötes minst en fjerdedel af kostnaden, hvilken fjerdedel alltså motsvarar 7,300 kronor.

Det i ofvanberörda motion framställda förslag skiljer sig från Eders Kongl. Maj:ts bland annat deri, att i motionen ifrågasatts ett större anslagsbelopp samt åstadkommande af andra och flera telefonledningar än de här ofvan angifna.

Då af statsrådsprotokollet och af hvad i motionen anförts framgår, att i förevarande fråga flera olika förslag till ledningar och stationer föreligga, och Riksdagen icke är i tillfälle att pröfva det företräde, olika ledningar sins emellan kunna ega, har Riksdagen ansett sig sakna tillräcklig anledning, att blott på grund af enskild motion besluta afvikelse från Eders Kongl. Maj:ts på telegrafstyrelsens yttrande grundade framställning i förevarande ämne. Härmed har dock Riksdagen icke velat uttala, att motionen icke må erhålla något afseende med hänsyn till ledningarnas riktning, helst härutinnan de myndigheter, som yttrat sig, icke varit fullt ense. Detta bör ock, om sådant finnes skäligt, så mycket lättare låta sig göra, som frågan härom ännu torde vara öppen.

Under uttalande häraf får Riksdagen anmäla, att Riksdagen, med anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning och den ofvanberörda motionen, anvisat på extra stat för år 1888, *för anläggande i bohusslänska skärgården af för fiskebedriftens främjande nödiga telefonledningar med tillhörande stationer*, ett anslag af 21,900 kronor, under vilkor att hushållningssällskap, landsting, kommuner eller enskilde till de anläggningar, som med detta anslag utföras, bidra med minst en fjerdedel af anläggningskostnaden.

Utställning i Köpenhamn.

37:o. För *Sveriges deltagande i en nordisk industri-, landtbruks- och konstutställning i Köpenhamn* har Eders Kongl. Maj:t äskat ett extra anslag för år 1888 af 50,000 kronor.

Åtskilliga af de hushållningssällskaps förvaltningsutskott, som i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 25 april 1887 åberopas såsom tillstyrkande Sveriges deltagande i utställningen, hafva uttalat detta i sådana ordalag, att tillstyrkandet derigenom förlorar en god del af det värde, som

eljest kunnat tillmätas detsamma. Sålunda hafva om den ifrågasatta utställningen förvaltningsutskotten i nedannämnda län yttrat:

Kalmar läns södra: att ehuru från detta område *något allmännare deltagande* i en sådan utställning *ej vore att förvänta*, det likväl ville synas, som om det för landet i dess helhet vore fördelaktigt att deltaga deri;

Vermlands läns: att utskottet *icke* vågade antaga att under närvarande förhållanden *något allmännare deltagande* i den ifrågasatta utställningen från länets jordbruks- och industriidkares sida kunde motses, men dock ansåge att den nytta för vårt näringslif, som af utställningen kunde härflyta, borde föranleda dertill, att, om inbjudning från Danmark skulle till Sverige ingå, densamma *icke torde böra afvisas*;

Vesternorrlands läns: att deltagandet i den ifrågasatta industri- och landtbruksutställningen väl torde vara för riket i dess helhet till gagn, men att Vesternorrlands län till följd af de långväga kommunikationerna *antagligen ej komme att något allmännare deltaga i densamma*;

Jönköpings läns: att jordbrukare och industriidkare *icke skulle befinnas ovillige* att deltaga i den tilltänkta utställningen.

Dessa uttalanden utvisa, att inom nämnda orter, om hvilkas önsknings och intressen i här förevarande afseende förvaltningsutskotten väl företrädesvis ega kännedom, sympatierna för utställningen icke äro stora. Hvad gagn landet i dess helhet kan hafva af densamma, lära väl dessa förvaltningsutskott icke kunna med full sakkunskap bedöma.

Större vigt än åt dessa och liknande uttalanden, för så vidt på dem skall grundas något omdöme, huruvida utställningen omfattas af ett allmännare intresse inom landets särskilda delar, har synts Riksdagen böra tillmätas de hushållningssällskaps eller förvaltningsutskotts yttranden, som klart uttalat antingen att deltagande i utställningen kan från orten motses eller att så icke är fallet.

Utgår man från denna förutsättning, så bör antalet af de förvaltningsutskott, som anses hafva tillstyrkt Sveriges deltagande i utställningen och som i statsrådsprotokollet angifvas, minskas med de nu uppräknade, i hvilket fall endast skulle återstå de i Upsala, Östergötlands, Blekinge, Kristianstads, Malmöhus, Örebro, Vesterbottens och Norrbottens län, samt i Södermanlands, som framhållit utställningens betydelse för afsättningen af landtbruks- och mejeriredskap.

Deremot torde — utom det betecknande förhållande, att hushållningssällskapen eller förvaltningsutskotten i Skaraborgs, Göteborgs och Bohus, Hallands, Kopparbergs och Gefleborgs län icke afgitvit egna yttranden i rågan — böra framhållas, att antalet af de hushållningssällskap eller förvaltningsutskott, som, i hvad deras verkningssområden angår, uttalat sig *mot* Sveriges deltagande i utställningen, icke mycket understiger deras, som ut-

tryckligen förordat sådant deltagande. Sålunda har af förvaltningsutskotten i nedannämnda län yttrats:

af *Stockholms läns*: att med afseende å det stora allmänna landtbruksmötet, hvilket nyligen hållits i Stockholm, förvaltningsutskottet icke egde anledning antaga, att länets jordbrukare i allmänhet skulle finnas synnerligen intresserade att i den ifrågasatta utställningen i Köpenhamn deltaga;

af *Kronobergs läns*: att något lifigare eller mera allmänt deltagande i en sådan utställning ingalunda vore att påräkna från länets industri- och åkerbruksidkare;

af *Kalmar läns norra*: att det syntes, som om ifrågasatta inbjudningen icke, hvad beträffade länets norra hushållningssällskaps område, skulle komma att omfattas med det intresse eller föränleda sådant deltagande, som dermed kunde afses och må hända förväntas; och hafva förvaltningsutskotten i *Gotlands*, *Elfsborgs*, *Vestmanlands* och *Jemtlands* län afgifvit yttranden i enahanda riktning.

Jemväl de yttranden, som till kommerskollegium afgifvits af dels *Stockholms fabriksförening* och dels *Jernkontorets fullmäktige*, hafva synts böra uppmärksammas.

Fabriksföreningen har, enligt skrifvelse den 3 oktober 1886, enstämmigt förklarat:

»att den nuvarande afsättningen af hufvudstadens fabriksalster till grannlandet Danmark ingalunda är eller måhända kan under en närmare framtid blifva af den betydelse och omfattning, att några väsentliga fördelar kunna i detta hänseende förväntas af den ifrågasatta utställningen, hvars egenskap af *skandinavisk* lemnar jemförelsevis mindre utsigt för hufvudstadens industriidkare att der inhemta erfarenhet eller få kännedom om nya uppfinningar inom deras yrken;

»att de nu rådande, mindre fördelaktiga affärsförhållandena inom landet, hvilka nödga de fleste industriidkare till inskränkningar i sin tillverkning och till iakttagande af hvarje möjlig besparing, ingalunda uppmuntra till omkostnader, som alltid äro förknippade med hvarje dylik, mera omfattande utställning; samt

»att, då, enligt hvad allmänna tidningarne meddelat, en verldsutställning är bestämd att ega rum i Paris år 1889, hvilken, så framt den kommer till stånd, för Stockholms industriidkare erbjuder rikligare tillfällen till inhemtande af erfarenhet samt således utan tvifvel är af mera betydelse för den svenska industrien och der alltså hufvudstadens fabriksidkare, minst af alla, lära kunna uteblifva, stora svårigheter möta att för två, så omedelbart på hvarandra följande utställningar kunna utan allt för dryga kostnader åstadkomma fullt lämpliga och framstående utställningsföremål.

»Då det likväl må kunna antagas, att andra svenske industriidkare anse sig vilja taga del i den nu ifrågasatta skandinaviska utställningen, samt att Kongl. Maj:t af sådan eller annan anledning behagar finna ett allmänt och officiellt deltagande i den böra från Sveriges sida ifrågakomma, vilja Stockholms fabriksidkare visserligen icke undandraga sig att i sådan händelse och i hvad på dem ankommer, söka värdigt representera den svenska industrien.»

Jernkontorets fullmäktiges yttrande (af den 7 juli 1886) är, med uteslutande af ingressen, af följande lydelse:

»Uti det utlåtande, fullmäktige den 28 december 1883 till Kongl. Maj:t afgåfvo i fråga om en då tillämnad skandinavisk industriutställning i Stockholm under någotdera af åren 1885 eller 1886, tillåto sig fullmäktige underdånigst framhålla, utom annat, hurusom bland de svenska jernhandteringens idkare, hvilka deltagit i de föregående, med korta mellantider återkomna industriutställningarne, vare sig inom eller utom fäderneslandet, den mening vore temligen allmänt rådande, att de af dylika utställningar påräknade fördelarne merendels uteblifvit eller åtminstone icke stått i skäligt förhållande till de jemförelsevis betydliga omkostnader, som deltagarne nödgats underkasta sig för att kunna på ett värdigt sätt uppträda vid dessa täflingsmöten; samt att, då fullmäktige icke haft tillfälle att inhemta bruks societetens tankar i ämnet, fullmäktige väl icke kunde med visshet yttra sig om den större eller mindre grad af intresse, hvarmed förslaget om anordnande af en skandinavisk utställning i Stockholm i allmänhet omfattades af societetens medlemmar; men att, då de svåra konjunkturförhållanden, med hvilka den svenska jernhandteringen under en följd af år haft och fortfarande hade att kämpa, ingalunda kunnat bidraga till att stärka intresset för en sådan utställning, fullmäktige icke tvekade att uttala den mening, att, derest den ifrågasatta utställningen komme till stånd, åtskillige idkare af den inhemska jernhandteringen väl torde finna sig af omständigheterna manade att dervid, likasom vid föregående dylika tillfällen, visa prof på hvad handteringen kunde åstadkomma, men att utställningen efter all anledning icke kunde komma att för desse deltagare eller handteringen i allmänhet medföra fördelar, uppvägende de kostnader, densamma nödvändigt måste för dem föranleda.

Hvad fullmäktige i fråga om den tillämnade industriutställningen i Stockholm sålunda anförde synes fullmäktige hafva sin fulla tillämpning äfven på nu förevarande fråga. Och anse fullmäktige sig därför kunna vid afgifvandet af det af kongl. kollegium begärda yttrande deri inskränka sig till att åberopa omförmälda underdåniga utlåtande i här ofvan anförda delar.»

Intrycket af dessa båda yttranden kan, enligt Riksdagens mening, ej blifva annat, än att hos såväl den ena som den andra institutionen sympa-

tierna för utställningen äro svaga; och lägges härtill, att kommerskollegium, på sätt dess i statsrådsprotokollet meddelade utlåtande gifver vid handen, endast förbehållsamt och i sväfvande ordalag yttrat sig om utsigterna för att Sveriges industri och landtbruk kunde blifva på ett för landet hedrande sätt representerade, så har det synts Riksdagen, att förslaget om Sveriges deltagande i utställningen saknar det underlag af ett allmänt och lifligt intresse hos flertalet af våra industri- och jordbruksidkare eller korporationer af sådana, hvarförutan, äfven med det rikligaste understöd från statens sida, det icke kan antagas att vårt land skulle kunna framgångsrikt uppträda å utställningen. Understöd från statens sida åt sådana företag som detta synes endast då böra beviljas, när en allmän opinion inom landet sådant kräfver. Saknas — såsom i förevarande fall tyckes vara förhållandet — en dylik opinion, kan väl, det oaktadt, ett större eller mindre antal närings- och industriidkare förmås att utställa prof af sina näringars produkter, men om något verkligt gagn kan vinnas af ett sådant motvilligt deltagande i utställningen synes tvifvelaktigt.

På grund af hvad sålunda anförts har Riksdagen ansett sig sakna tillräckliga skäl att bevilja ifrågavarande anslag; och har Eders Kongl. Maj:ts framställning om anvisande af statsmedel för Sveriges deltagande i den tillämnade nordiska industri-, landtbruks- och konstutställningen i Köpenhamn år 1888 alltså icke vunnit Riksdagens bifall.

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

38:o. Enligt den vid statskontorets berättelse om statsverkets tillstånd och behof fogade förteckning å förskott, hvilka böra hos Riksdagen anmälas till ersättande, har statskontoret under år 1886 förskjutit:

till godtgörelse åt Kristianstads läns ränteri för derifrån till innehafvaren af länsmansbostället Öllsjö n:o 7, $\frac{1}{2}$ mantal, förskjuten ränta å ett belopp, som till länets ränteri inbetalts såsom ersättning för jord, som från bostället exproprierats för Gärds härads jernväg	kronor	126: 57,
till tryckning och bindning af underdåniga utlåtanden öfver komiterades betänkande med förslag till ny fiskeristadga	»	1,522: 63.

Summa kronor 1,649: 20.

Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen anvisat på extra stat för år 1888 ett anslag i jemnt krontal af

1,649 kronor, till betäckande af omförmälda, af *statskontoret förskottsvis bestridda utgifter*.

Statens jernvägstrafik.

39:o. Under denna anslagstitel har Eders Kongl. Maj:t äskat följande anslag:

till *utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägstrafik* 400,000 kronor;

till *anskaffande af ny rörlig materiel vid statens trafikerade jernvägar* af det utaf Riksdagen år 1886 beviljade anslag å 1,500,000 kronor ett belopp af 500,000 kronor; samt

till *anskaffande af dylik materiel uteslutande för de norrländska statsbanelinierna* ett särskildt anslagsbelopp af 250,000 kronor.

I statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 25 april 1887 har lemnats närmare redogörelse för dessa anslagsbehof; af hvilken redogörelse inhemtats, att kongl. trafikstyrelsen i skrifvelse den 18 december 1886 föreslagit, bland annat, att till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägstrafik måtte hos Riksdagen begäras 500,000 kronor, att bland de af styrelsen särskildt omförmälda byggnader eller anläggningar, som borde utföras, voro en matsalsbyggnad vid Storlien, anordnande af elektrisk belysning vid Stockholms central- och norra station och, eventuellt, utförande af kompletteringsarbeten vid Söderhamns, Stugsunds m. fl. stationer vid linien Kilafors—Stugsund; samt att styrelsen för anskaffande af rörlig materiel uteslutande för de norrländska statsbanelinierna ifrågasatt 500,000 kronor.

Häraf framgår, att trafikstyrelsen beräknat de nya anslagsbehofven för år 1888 till vida högre summor än Eders Kongl. Maj:t funnit skäl att af Riksdagen äska. Med hänsyn nemligen till de andra kraf, som för år 1888 ställes på statsverket, har Eders Kongl. Maj:t ansett, att anslaget till nya byggnader m. m. borde inskränkas till 400,000 kronor från begärda 500,000 kronor, samt anslaget till rörlig materiel vid de norrländska bannorna till 250,000 kronor i stället för 500,000 kronor.

Hvad nybyggnadsanslaget angår, så borde det, enligt hvad till statsrådsprotokollet anförts, användas till sådana bland de af styrelsen ifrågasatta nya byggnader och anläggningar, som Eders Kongl. Maj:t, på styrelsens förslag, kunde finna företrädesvis vara af ett angelägnare behof påkallade. Då nu styrelsen icke antydtt, hvilken eller hvilka af de nya byggnader och anläggningar, som i dess skrifvelse den 18 december 1886 omförmälas, äro

företrädesvis behöfliga, samt någon antydan ej heller förekommer derom i statsrådsprotokollet, så har det för Riksdagen varit förenadt med vansklighet att pröfva de uppgifna anslagsbehofven i denna del.

Riksdagen har likväl velat här omförmäla de byggnader och anläggningar, hvilka efter Riksdagens uppfattning synts kunna dels aldeles undvikas och dels uppskjutas. Det förra har synts Riksdagen vara fallet med den ifrågasatta matsalsbyggnaden vid *Storlien*, i hvilken, förutom matsalar, jemväl åtskilliga rum för hotellrörelses idkande skulle inredas. Det är egentligen denna anordning, som Riksdagen funnit olämplig, i det att det vill synas som om, i en trakt med så liflig persontrafik under sommarmånaderna som den ifrågavarande, uppförande af de för hotellrörelse erforderliga byggnader samt deras inredning väl borde kunna upplåtas helt och hållet åt den enskilda företagsamheten, så att staten kunde bespara sig utgifterna för byggnader, helt och hållet eller delvis afsedda för detta ändamål. Särskildt i förevarande fall har det synts Riksdagen, att sådan besparing vore möjlig, då, enligt meddelad upplysning, i närheten af jernvägsstationen vid *Storlien* finnes ett af enskild person uppfördt hotell med omkring 30 rum för resande. Till sådana anläggningar åter, som torde kunna uppskjutas, anser Riksdagen de byggnader och ledningar, som erfordras för införande af elektrisk belysning vid *Stockholms central- och norra station* vara att räkna. Den nuvarande gasbelysningen läser kosta staten omkring 24,000 kronor årligen, men driftkostnaderna för det elektriska ljuset hafva, enligt meddelad uppgift, beräknats komma att uppgå till minst 25,000 kronor årligen. Riksdagen underkänner ingalunda de företräden, som det elektriska ljuset i vissa fall eger, särskildt med afseende på belysningen af lokaler, der många personer skola samtidigt arbeta och der, vid användande af gasljus, luftförskämning och öfverdrifven hetta lätt uppstår, men Riksdagen håller likväl före, att åtminstone ett uppskof med anläggningarna för den elektriska belysningen kan ske. På detta område fortgå nemligen uppfinningarna alltjemt, och det synes ingalunda vara en oberättigad förmodan, att man småningom skall komma derhän, att de stora kostnader, ifrågavarande anläggningar nu kräfva, skola kunna nedbringas.

Enligt de kostnadsberäkningar, som ligga till grund för trafikstyrelsens förslag, har för en del byggnader arbetskostnaden blifvit högt beräknad.

Med hänsyn härtill, och då de för kompletteringsarbeten vid *Söderhamns, Stugsunds m. fl. stationer* af trafikstyrelsen beräknade 50,000 kronor icke med säkerhet visats blifva behöfliga, har Riksdagen ansett det vara möjligt att, utöfver hvad Eders Kongl. Maj:t ansett lämpligt, ytterligare nedsätta nybyggnadsanslaget.

I öfrigt hafva Eders Kongl. Maj:ts nu föreliggande förslag icke för-

anledt någon erinran, hvadan Riksdagen får anmäla, att Riksdagen anvisat för år 1888 följande anslag för statens jernvägstrafik:

a) till *utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens jernvägstrafik* på extra stat under sjetten hufvudtiteln 350,000 kronor;

b) till *anskaffande af ny rörlig materiel vid statens trafikerade jernvägar* på extra stat utom hufvudtitlarna 500,000 kronor af för ändamålet redan beviljade 1,500,000 kronor; och

c) till *anskaffande af rörlig materiel uteslutande för de norrländska statsbanelinierna* 250,000 kronor.

Om sättet för sistnämnda belopps anvisande meddelar Riksdagen i särskild skrifvelse sitt beslut. Stockholm den 7 juli 1887.

Med undersätlig vörndad:

Bil.

Ordinarie anslagen under

Civildepartementet.

Statsministern, lönefyllnad, <i>förslagsanslag</i> , högst
Statsråden utan departement, 3 å 12,000 kronor
Departementschefen
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli
Kommerskollegium. Nuvarande belopp
<i>Minskas</i> med det under anslagstiteln »Bergsstaten» till aflönande af tjänstemännens ververk uppförda belopp
Statistiska tabellkommissionen. Rubriken å anslagstiteln ändras till:
Statistiska centralbyrån:
Aflöningsmedel för statistiska centralbyrån
<i>Reservationsanslag:</i>
Till bibliotekets underhållande
» arfvoden åt tillfälliga biträden samt till vikariatsersättningar
» officiella statistiska trycket
» en statistisk tidskrift
» utarbetande af en aflönings- och pensionsstatistik
Landtmäteristaten
Rikets ekonomiska kartverk, <i>reservationsanslag</i>
Öfverståthållareembetet
Landsstaterna i länen (deraf 90,000 kronor <i>reservationsanslag</i>). Nuvarande belopp ..
<i>Tillkommer</i> det belopp, hvartill sex indragna landsstatsboställens afkastning är i stat

Litt. A.

riksstatens Sjette hufvudtitel.

	Anvisning i kontant.	Indelning och dermed jem- förlig anvisning, på förslag.				Summa.	
		Friheter.		Ersättningar.			
		Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
		6,500	—	—	—	6,500	—
		36,000	—	—	—	36,000	—
		17,000	—	—	—	17,000	—
		76,700	—	—	—	76,700	—
	86,000: —						
vid Sala silf-	2,500: —	83,500	—	—	—	83,500	—
	28,400: —						
1,500: —							
12,200: —							
15,800: —							
1,000: —							
1,000: —	31,500: —	59,900	—	—	—	59,900	—
		108,800	—	—	—	108,800	—
		6,000	—	—	—	6,000	—
		87,422	—	—	—	87,422	—
	2,637,309: —						
beräknad ...	3,740: —	2,641,049	—	—	—	2,641,049	—
Transport		3,122,871	—	—	—	3,122,871	—

Väg- och vattenbyggnadsstaten, (deraf tvenne särskilda *reservationsanslag*, till expenser arbeten och till vägundersökningar, hvarterda å 30,000 kronor.) Nuvarande belopp
Ökas å anslaget till »vikariatsersättning, arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän, biträde» med

Ålderstillägg, *förslagsanslag*

Gästgifvares friheter:

Penninganslaget *höjes* med 292 kronor och anslaget »ersättningar» *minskas* med
 Bidrag till skjutsentreprenader, *förslagsanslag*

Färjor och färjekarlar:

Penninganslaget *höjes* med 202 kronor, hvaremot det under »ersättningar» upp-
 uteslutes

Jordbruket, handeln och näringarne.

Reservationsanslag.

Vägar och kommunikationer

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar. Nuvarande belopp

Tillkommer: till understöd åt landtmannaskolor, *förslagsanslag*

Landtbruksingenjörer och deras biträden

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar

Länsveterinärer

Befrämjande i allmänhet af slöjderna. Nuvarande belopp

Tillkommer: förhöjning i anslaget till reseunderstöd åt fabriks- och handtverksarbetare
 förhöjning i anslaget till befrämjande af husslöjden

Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart

Befrämjande i allmänhet af bergsbruket

Fiskerinäringens understöd

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jem- förlig anvisning, på förslag.				Summa.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	3,122,871	—	—	—	—	—	3,122,871	—
för allmänna	126,400: —							
rit- och skrif-	2,800: —							
	129,200	—	—	—	—	—	129,200	—
	239,000	—	—	—	—	—	239,000	—
samma belopp	7,172	—	6,635	—	5,768	—	19,575	—
	250,000	—	—	—	—	—	250,000	—
tagna belopp, 208 kronor,	354	—	25	—	—	—	379	—
S:gr	3,748,597	—	6,660	—	5,768	—	3,761,025	—
	12,000	—	—	—	—	—	12,000	—
175,400: —								
15,000: —	190,400	—	—	—	—	—	190,400	—
	47,500	—	—	—	—	—	47,500	—
	45,450	—	—	—	—	—	45,450	—
	48,500	—	—	—	—	—	48,500	—
50,500: —								
8,000: —								
5,000: —	13,000: —	63,500	—	—	—	—	63,500	—
		11,500	—	—	—	—	11,500	—
		8,700	—	—	—	—	8,700	—
		17,600	—	—	—	—	17,600	—
S:gr	445,150	—	—	—	—	—	445,150	—
Transport	4,193,747	—	6,660	—	5,768	—	4,206,175	—

Diverse anslag.

Skiften och afvittringar, <i>reservationsanslag</i>	
Utflyttningshjälp efter skiften, <i>förslagsanslag</i>	
Sala bergslag. Anslaget uteslutes.	
Odlingshjälp för krononybyggare, <i>förslagsanslag</i>	
Jordförluster genom kanal- och väganläggningar, <i>förslagsanslag</i> :	
Anslaget »ersättningar» <i>minskas</i> med 820 kronor	
Hästafvelns förbättrande, <i>reservationsanslag</i> (deraf särskildt 35,000 kronor till pris-	
Till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren, för-	
Karantänsinrättningen på Känsö, <i>förslagsanslag</i> , högst	
Aflösning af Scheldetullen, <i>förslagsanslag</i>	
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp	
<i>Minskas</i> för jemnande af hufvudtitelns slutsumma med	
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jem- förlik anvisning, på förslag.				Summa.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	4,193,747	—	6,660	—	5,768	—	4,206,175	—
	63,000	—	—	—	—	—	63,000	—
	50,000	—	—	—	—	—	50,000	—
	4,500	—	—	—	—	—	4,500	—
	2,700	—	1,560	—	5,180	—	9,440	—
belöningar för hästar)	93,550	—	1,070	—	—	—	94,620	—
slagsamslag	30,000	—	—	—	—	—	30,000	—
	15,850	—	—	—	—	—	15,850	—
	26,500	—	—	—	—	—	26,500	—
	43,000	—	—	—	—	—	43,000	—
118,663: —								
237: —	118,426	—	—	—	—	—	118,426	—
	12,000	—	—	—	—	—	12,000	—
S:gr	459,526	—	2,630	—	5,180	—	467,336	—
Summa	4,653,273	—	9,290	—	10,948	—	4,673,511	—

Bil. Litt. B.

Extra ordinarie anslagen under riksstatens S j e t t e hufvudtitel.

	Kronor.	ö.
Civildepartementet.		
<i>Civildepartementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli:</i>		
Till handhafvande af kontroll å försäkringsanstalterna	4,500	—
<i>Kommerskollegium:</i>		
För tillfällig löneförbättring	7,640	—
Till bestridande af kostnader för kartritning vid grufkartekontoret	2,500	—
		10,140
<i>Statistiska centralbyrån:</i>		
För ett skyndsammare bearbetande af aflönings- och pensionsstatistiken	5,000	—
<i>Rikets ekonomiska kartverk:</i>		
För de ekonomiskt-geografiska kartarbetena i Norrbottens län	31,000	—
» de ekonomiska kartarbetena i öfriga delar af riket	45,000	—
		76,000
<i>Öfverståthållareembetet:</i>		
Till utgifvande af »Polisunderrättelser»	15,000	—
<i>Landsstaterna i länen:</i>		
För upprätthållande af en häradsskrifvaretjenst inom Jemtlands län	2,500	—
Till aflöning m. m. åt särskild polisstyrka på landet	50,000	—
		52,500
	Transport	163,140

		Kronor.	ö.
	Transport	163,140	—
<i>Väg- och vattenbyggnadsstaten:</i>			
För anordnande af tillsynen öfver statens jernvägsbyggnader	20,000: —		
Till arfvode åt en extra byråingeniör hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen	3,000: —	23,000	—
<i>Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar:</i>			
För anordnande af högre undervisning i mejerihushållning vid Ultuna och Alnarps landbruksinstitut		10,000	—
<i>Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar:</i>			
Bidrag till bestridande af kostnaderna för allmänna landtbruksmöten	5,000: —		
Till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner m. m.	10,000: —		
Bidrag till underhåll af sju kemiska stationer för jordbrukets och näringarnes behof	26,000: —		
Till understöd åt frökontrollanstalter	10,000: —		
För de geologiska undersökningarne	87,500: —	138,500	—
<i>Befrämjande i allmänhet af slöjderna:</i>			
Till anställande af en andre undervisare i husslöjd och en elev	3,500: —		
Bidrag till upprätthållande af väfskolan i Borås och till aflönande af en andre lärare vid samma skola	4,800: —	8,300	—
<i>Befrämjande i allmänhet af handel och sjöfart:</i>			
Till beredande åt alster af svensk industri och svenska näringar af afsättning i främmande länder		20,000	—
<i>Befrämjande i allmänhet af bergsbruket:</i>			
Till bergsskolorna i Filipstad och Falun		14,000	—
<i>Fiskerinäringens understöd:</i>			
Till telefonledning med stationer i Bohuslänska skärgården för fiskebedriftens främjande		21,900	—
	Transport	398,840	—

	Kronor.	ö.
Transport	398,840	—
<i>Skiften och afvittringar:</i>		
Till fullföljande af storskiftes- och afvittringsarbetena	123,000	—
<i>Statskontoret:</i>		
Ersättning för af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter	1,649	—
<i>Diverse anslag:</i>		
Till utförande af nya byggnader och anläggningar vid statens jernvågstrafik	350,000	—
Summa	873,489	—

Bil. Litt. C.

Extra ordinarie anslag utom hufvudtitlarne.

	Kronor.	ö.
Till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade jernvägar	500,000	—
Till anskaffande af rörlig materiel uteslutande för de norrländska statsbanelinierna	250,000	—
Summa	750,000	—